

Sygn. akt: I C 650/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Tarnowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Irena Choma-Piotrowska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Jolanta Kulpa

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2017 r. w Tarnowie

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w K.

przeciwko W. W.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od strony powodowej (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w K. na rzecz pozwanej W. W. kwotę 5.417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Przewodniczący

Sygn. akt IC 650/17

UZASADNIENIE WYROKU

Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 10.10.2017 r.

Strona powodowa (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą K. wniosła o zasądzenie od pozwanej W. W. kwoty 163.180,79 zł wraz z odsetkami umownymi od kwoty 87.112,63 zł według zmiennej stopy procentowej obowiązującej za dany okres w (...) S.A. dla należności przeterminowanych i postawionych w stan natychmiastowej wymagalności liczonymi od kwoty 87.112,63 zł od dnia 21 listopada 2016 r. do dnia zapłaty. Strona powodowa wniosła również o zasądzenie kosztów postępowania.

Uzasadniając swoje stanowisko strona powodowa podała, że powyższa wierzytelność wynika z kredytu udzielonego pozwanej przez (...) BANK S.A. we W. w dniu 29 maja 2010 r. W wyniku nieregulowania rat kredytowych w terminie Bank wypowiedział pozwanej kredyt. Następnie w dniu 7 czerwca 2013 r. na mocy umowy cesji (...) BANK S.A. zbył przysługującą mu względem pozwanej wierzytelność na rzecz powoda tj. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w K..

Powód poinformował pozwaną o dokonanej cesji wierzytelności pismem z dnia 18 czerwca 2013 r. Pismem z dnia 22 marca 2016 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty wymagalny należności. Jednak pozwana nie uregulowała zadłużenia.

Następnie w dniu 22 grudnia 2014 r. strony zawarły ugodę w której pozwana uznała swoje zadłużenie względem powoda w łącznej wysokości 149.599,12 zł. Pomimo rozłożenia zadłużenia na raty pozwana nie dotrzymywała warunków ugody, wobec czego zgodnie z § 3 ugody, pozostała do spłaty należność została postawiona w stan natychmiastowej wymagalności.

Powód wskazał, iż na kwotę dochodzoną pozwem składa się : kapitał w wysokości 163 180,79 zł, odsetki umowne w wysokości 4192,75 zł, odsetki karne w wysokości 71.875,41 zł.

W dniu 14 czerwca 2017 r. Sąd Okręgowy w Tarnowie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, uwzględniając w całości roszczenie strony powodowej.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana podniosła, iż żądanie objęte pozwem jest pozbawione podstaw z uwagi na: podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia, sprzeczność żądań powoda z zasadami współżycia społecznego oraz brak zasadności żądania powoda.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana wskazała, iż umowa która leży u podstaw przedmiotowego powództwa została zawarta jeszcze w 2010 r. W związku z wypowiedzeniem ww. umowy jeszcze przez pierwotnego wierzyciela dochodzona niniejszym pozwem kwota stała się wymagalna z dniem 24 listopada 2011 r. Natomiast pozew został wniesiony w grudniu 2016 r. a zatem po upływie 3-letniego terminu przedawnienia.

W ocenie skarżącej w rozpoznawanej sprawie nie doszło również do przerwania biegu przedawnienia na skutek ugody zawartej w dniu 22 grudnia 2014 r., ponieważ ugoda została zawarta już po upływie terminu przedawnienia. Pozwana podkreśliła przy tym, że nie zrzekła się zarzutu przedawnienia, gdyż ugoda zawarta z powodem miała charakter uznania niewłaściwego, oraz wyraz ówczesnej deklaracji, że spełni świadczenie naturalne jakim stały się przedawnione roszczenie dochodzone niniejszym pozwem. W żadnym fragmencie ugody nie pojawia się natomiast oświadczenie pozwanej o zrzeczeniu się zarzutu przedawnienia. A w takiej sytuacji nie można mówić o dorozumianym zrzeczeniu się zarzutu przedawnienia.

Niezależnie od podniesionego zarzutu przedawnienia roszczeń dochodzonym przedmiotowym pozwem pozwana powołała się na sprzeczność żądań pozwu z zasadami współżycia społecznego. Wskazała, iż obecnie pracuje na umowie zlecenie, osiągając z tego tytułu dochód w wysokości 624,74 zł miesięcznie.

W odpowiedzi na sprzeciw powód ustosunkowując się do podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia uznał, że jest on nieuzasadniony. Strony mocą zawartej ugody czyniąc sobie ustępstwa zawarły ugodę, którą pozwana częściowo wykonała, albowiem już po jej zawarciu dokonywała wpłat, tym samym pozwana potwierdziła istnienie wierzytelności jako niespornej i wymagalnej. W okresie od grudnia 2014 r. do lutego 2015 r. dokonała wpłat w łącznej wysokości 3200 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 29 maja 2010 r. w T. pozwana W. W. zawarła z (...) Bankiem S.A. z siedzibą we W. umowę pożyczki nr (...). Na mocy powyższej umowy Bank udzielił pozwanej pożyczki na kwotę 126.706,28 zł, a pożyczkobiorca zobowiązała się do jej spłaty w 60 ratach, ostatnia rata miała być uregulowana do 20 maja 2015 r.

dowód: umowa pożyczki nr (...) z dnia 29 maja 2010 r., k. 6-9

Na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 7 czerwca 2013 r. (...) Bank S.A. z siedzibą we W. przeniósł na rzecz powoda - (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w K. przysługującą mu względem pozwanej wierzytelność.

Wymagalne roszczenie powoda w dniu zawarcia umowy cesji obejmowało łącznie kwotę 128.157,65 zł, w tym; kapitał w wysokości 90.100,60 zł, odsetki umowne i karne: 37845,02 zł, oraz koszty windykacji w kwocie 212,03 zł. Pismem z dnia 18 czerwca 2013 r. powód poinformował pozwanego o dokonanej cesji wierzytelności.

dowód: umowa przelewu z dnia 7 czerwca 2013 r., k. 12, Aneks do umowy

przelewu, k. 13-15,

wyciąg z ksiąg bankowych nr (...), z dnia 7.06.2013 r., k. 19,

pismo z dnia 18.06.2013 r., k. 20

W dniu 22, grudnia 2014 r, powód zawarł z pozwaną umowę (...) nr (...) r. na mocy której pozwana uznała swoje zadłużenie względem powoda z tytułu umowy nr (...) w łącznej wysokości 149 599,12 zł. Na mocy zawartej ugody zaległość pozwanej została rozłożona na 42 raty, przy czym płatność ostatniej raty przypadała na 15 maja 2018 r. W § 3 Ugody wskazano, że opóźnienie w spłacie przekraczające 7 dni będzie skutkowało postawieniem całej należności w stan natychmiastowej wymagalności bez konieczności składania przez Fundusz jakichkolwiek oświadczeń w tym zakresie.

dowód: umowa ugody nr (...) z dnia 22 grudnia 2014 r., k. 10-11

Pozwana nie realizowała spłat należności objętych Ugodą zgodnie z przyjętym w niej harmonogramem. W związku z tym zgodnie z zapisem § 3 ugody pozostała do spłaty należność została postawiona w stan natychmiastowej wymagalności.

Pismem z dnia 22 marca 2016 r. (doręczonym pozwanej 30 marca 2016 r.) powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 157.373,28 zł. (kapitał 87.112,63 zł, odsetki umowne: 4.192,75 zł, odsetki karne 66.067,90 zł)

dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 22 marca 2016 r. z potwierdzeniami odbioru (k. 16-17),

Pozwana W. W. ma 47 lat. Pozwana zaciągnęła przedmiotową pożyczkę na prośbę swojego ówczesnego pracodawcy R. C. prowadzącego jednoosobową działalność gospodarczą. Sama w żadnym zakresie nie skorzystała ze środków pochodzących z zaciągniętego kredytu. Aktualnie pozwana jest zatrudniona na umowę zlecenie i z tego tytułu otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 624,74 zł./mies. Pozwana nie posiada żadnego innego dochodu, utrzymuje się wyłącznie dzięki pomocy brata A. W..

Poza przedmiotowym zobowiązaniem pozwana posiada zadłużenie względem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na kwotę ok. 70 000 zł oraz zaległości podatkowe na kwotę 17 000 zł. Pozwana była przekonana, że to R. C. będzie spłacał to zobowiązanie, gdyż tak ją zapewniał i faktycznie przez krótki okres spłacał wyznaczone raty. Pozwanej nie informowano, że roszczenie banku jest przedawnione, nie ustalono z nią warunków ugody, a jedynie zobowiązano do jej podpisania.

Dowód: zeznania pozwanej k. 96-97

zawiadomienie o zajęciu wierzytelności, k. 58-59

Odcinek płacowy k. 60

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd w niniejszej sprawie uwzględnił podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia roszczenia dochodzonego niniejszym pozwem.

W niniejszej sprawie strona powodowa (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w K. jako następca prawny pierwotnego wierzyciela (...) Bank S.A. z siedzibą w W. domagał się od pozwanej W. W. zapłaty kwoty 163.180,79 zł. Roszczenie dochodzone przez stronę powodową przeciwko pozwanej W. W. wynikało z zawartej przez pozwaną w dniu 29 maja 2010 r. umowy pożyczki, która to wierzytelność została przelana na stronę powodową.

Jak stanowi przepis art. 117 § 1 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Natomiast po myśli przepisu art. 117 § 2 k.c., po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się z zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne. Z kolei zgodnie z treścią art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziewięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczenia związane z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Natomiast stosownie do treści art. 120 § 1 zd. 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

Przenosząc powyższe na grunt ustalonego w sprawie stanu faktycznego należy wskazać, iż roszczenie strony powodowej wynikające z umowy pożyczki zawartej przez pozwaną z (...) Bankiem S.A. z siedzibą w W. w dniu 29 maja 2010 r. należy zakwalifikować jako roszczenie związane z prowadzeniem przez bank działalności gospodarczej, w związku z czym ulegało ono przedawnieniu po upływie trzech lat od dnia jego wymagalności. Na gruncie niniejszej sprawy nie budzi również wątpliwości, że roszczenie pierwotnego wierzyciela (...) BANKU przysługujące przeciwko pozwanej z tytułu przedmiotowej umowy pożyczki stało się wymagalne po upływie 30 dni od wypowiedzenia umowy tj. w dniu 24 listopada 2011 r. Od tej daty zaczął więc biec 3-letni termin przedawnienia tego roszczenia, co nastąpiło 24 listopada 2014.

Natomiast strona powodowa zawarła z pozwaną umowę ugody w której W. W. uznała swoje zobowiązanie wobec powoda w dniu 22 grudnia 2014 r., a zatem w chwili zawarcia ugody, zadłużenie pozwanej było już przedawnione. Wobec tego zawarcie ugody i uznanie roszczenia przez pozwaną nie przerwało biegu przedawnienia co do tego długu. Przerwaniu podlegać może bowiem wyłącznie termin, który jeszcze biegnie, a nie ten, który już upłynął.

Zgodnie natomiast z treścią art. 117 § 2 k.c. po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba, że zrzeka się zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przez upływem terminu jest nieważne.

W tym miejscu należy więc rozważyć czy zawarcie ugody z powodem, w której pozwana uznała roszczenie powoda zawierało w sobie zrzeczenie się zarzutu przedawnienia.

W orzecnictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych utrwalony jest pogląd, zgodnie z którym uznanie przedawnionego roszczenia może zawierać także zrzeczenie się zarzutu przedawnienia, jeżeli z treści oświadczenia lub okoliczności, w których zostało złożone wynika taka wola dłużnika (zob. wyrok SN z dnia 5 czerwca 2002r., IV CKN 1013/00, Legalis nr 61718; IV CKN 1013/00, Legalis nr 61718, wyrok SA w Łodzi z dnia 17 stycznia 2013 r.) W wyroku z dnia 15 października 2004 r. (sygn. Akt: IICK 68/04 Sąd Najwyższy wyraźnie jednak wskazał, że składający oświadczenie o zrzeczeniu się zarzutu przedawnienia musi wprost lub w sposób dorozumiany objawić swoją wolę, że rezygnuje z przywileju jaki stwarza przedawnienie, tzn. iż pomimo upływu okresu przedawnienia można będzie nadal skutecznie dochodzić od niego spełnienia świadczenia. Nie wystarczy, aby było to tylko oświadczenie wiedzy, tak jak to jest przy uznaniu roszczenia, lecz oświadczenie o zrzeczeniu się zarzutu przedawnienia powinno zawierać wyraźny zamiar rezygnacji przez dłużnika z możliwości podniesienia wobec wierzyciela tego zarzutu.

W kontekście powyższych wskazań mając na uwadze okoliczności niniejszej sprawy w ocenie Sądu Okręgowego w rozpoznawanej sprawie zachowaniu pozwanej nie sposób przypisać waloru świadomej rezygnacji z możliwości skorzystania z zarzutu przedawnienia. Podkreślenia wymaga, że zrzeczenie się zarzutu przedawnienia jest szczególnym, osobistym uprawnieniem dłużnika, w wyniku którego jako oświadczenia woli dłużnika prowadzącego do unicestwienia przysługującego mu prawa podmiotowego kształtującego dochodzi w drodze jednostronnej czynności

prawnej do przekształcenia zobowiązania niepełnego ponownie w pełne. Stąd też z uwagi na daleko idące skutki prawne zamiar i znaczenie tych następstw działania dłużnika muszą być niewątpliwe.

W świetle powyższego podpisana ugoda zawarta pomiędzy pozwaną a powodem z dnia 22 grudnia 2014 r. w której pozwana uznała swój dług zdaniem Sądu nie zawierała w sobie dorozumianego zrzeczenia się zarzutu przedawnienia. Nie można mówić o tym, że pozwana zawierając z powodem przedmiotową ugode zrzekła się jednocześnie zarzutu przedawnienia, gdyż nie wynika to ani z treści tego ugody, ani z okoliczności przedmiotowej sprawy. W szczególności ugoda zawierała szereg zapisów dotyczących zaciągniętego zobowiązania, jednakże w żadnym z nich nie było mowy o przedawnieniu i o tym, że dłużnik mimo, iż roszczenie jest przedawnione, zobowiązuje się go spłacić w określonych ratach. Strona powodowa przygotowując treść ugody wykorzystała niewiedzę pozwanej co do jej sytuacji prawnej. Bank czy fundusz dysponujący fachową obsługą prawną mógł zadbać również i w swoim interesie, aby takie wyraźne oświadczenie o zrzeczeniu się zarzutu przedawnienia znalazło się w zapisach umowy. Tak się jednak nie stało i przerzucanie obecnie na pozwaną konsekwencji prawnych takiego stanu rzeczy byłoby nadużyciem i wykorzystaniem niewiedzy podmiotu słabszego jakim jest pozwana.

Pozwana podpisała bowiem przedmiotową ugode działając w przeświadczeniu, że roszczenie powoda nie było przedawnione. Z akt sprawy w żaden sposób nie wynika, że pozwana zrzekła się zarzutu przedawnienia. Z okoliczności sprawy wynika natomiast, że pozwana znajduje się w złej sytuacji majątkowej ma liczne zobowiązania, i praktycznie jest pozbawiona środków do życia. Trudno wyobrazić sobie w takiej sytuacji, iż świadomie zrzekłaby się zarzutu, który pozwoliłby jej zmniejszyć zadłużenie. W ocenie Sądu aby doszło do zrzeczenia się zarzutu przedawnienia roszczenia oświadczenie w tym przedmiocie musi być jasno i jednoznacznie wyartykułowane, i nie może być dorozumiane poprzez to, że strona płaćła początkowo zobowiązanie pozostając w niewiedzy, co do swojej sytuacji prawnej i przysługujących jej praw.

SSO Irena Choma-Piotrowska

(...)

- (...)
- (...)
- (...)

(...)